

NVE
PB 5091
0301 OSLO

Rødberg den 11. februar 2011

KONSESJONSSØKNAD FOR EIDSÅA OG GJUVSGRENDI KRAFTVERKER I NORE OG UVDAL KOMMUNE.

Vi viser til tilsendt kunngjøring av 22.11.10 fra NVE. Nore Energi AS er områdekonsesjonær for de omsøkte kraftverkene.

Siden NVE har samordnet søknadene og det er samme nettet som kraftverkene skal tilkobles, finner vi det hensiktsmessig med en felles uttalelse for begge kraftverkene:

At Norge trenger ny kraft er gjenspeilet gjennom kraftpris i markedet og at rasjoneringsplanene for kommuner og kraftforsyning denne vinteren er beordret funnet fram og oppdatert av myndighetene. Nore og Uvdal kommune har behov for ny verdiskapning og aktivitet, og vi ser positivt på lokal forankret kraftproduksjon.

Vi vil i høringsuttalelsen konsentrere oss om de nettmessige forhold.

Det fremkommer følgende i konsesjonssøknadene:

Gjuvsgrendi: Installert effekt 2,9MW.

Eidsåa: Installert effekt 3,9 MW.

Vi er også kjent med andre planer om ny produksjon i området, Øktodden kraftverk er etter diverse runder tidligere i NVE og med Fylkesmannen i Buskerud med konsesjonsfrihet og vilkår nå under utarbeidelse med konsesjonssøknad. Øktodden planlegges så langt vi vet med 1,8 MW.

Om gjeldende regelverk:

Vi innleder med noen betraktninger om regelverket slik vi kjenner det, fordi det danner grunnlaget for vår uttalelse:

Tilknytningsplikt til ny produksjon innebærer at det vanligvis skal utbygges kapasitet i nettet om den ikke finnes, og at Departementet må gi fritak for tilknytningsplikten etter nærmere fastsatte vilkår.

I Nore og Uvdal kommune foreligger gjennom NVE-Atlas et småkraftpotensial på 240 GWt, idet vesentligste i Norefjord-området. Det burde derfor vært anlagt en ny 132/22 kV stasjon ved Norefjord tilknyttet eksisterende 132 kV linjer. Det hadde vært en langsiktig teknisk-økonomisk løsning, og som legger til rette for godt nett og ny verdiskapning.

Med en ny 132/22 kV stasjon ved Norefjord vil det ikke være kapasitetsproblem med alle 3 kraftverkene Øktodden, Eidsåa, eller Gjuvsgrendi. Løsningen med en ny 132/22 kV stasjon ved Norefjord legger også til rette for å utnytte mer av potensialet i området til kraftproduksjon. Heller ikke det NVE beregnede potensial på småkraft med 240 GWt i området vil være problematisk med

slik løsning. Marginaltapet i distribusjonsnettet blir helt ubetydelig med en ny 132/22 kV stasjon ved Norefjord (Straumen).

Imidlertid forstår vi regelverket for anleggsbidrag dit hen at eksisterende nettkapasitet skal utnyttes så langt det går, og at den kraftutbyggeren som på et gitt tidspunkt møter et fullt nett, etter at tidligere utbyggere har kommet "gratis til mål", får en høy kostnad til oppgradering og/eller etablering av nytt nett. Altså skal ingen utjevningseffekt foretas.

Grunnet regelverk for beregning av anleggsbidrag ved oppgradering med myndighetenes bruk av økonomisk levetid som kriterium for beregning av anleggsbidrag og marginalinvestering for anleggsbidraget, så ser ikke netteier noen insentiver til oppgradering i distribusjonsnettet for å senke marginaltapene før teknisk avskrivning er nådd.

Med referanse til NVEs uttalelse 23.4.10 om Austerdalen (Agder) ser vi heller ikke insentiv for den del å bygge en ny innmatingsstasjon ved Norefjord. Det ville bare velte kostnadene over på de lokale uttakskundene, og la produsentene som utløser investeringen komme gratis til. Prisen for uttakskundene er allerede høy nok, i alle fall inntil ny tariffingspraksis for regional/sentralnett er etablert.

Om kapasitet i regionalnett:

Vi antar at EB Nett som anleggskonsesjonær for disse anleggene og høringspart redegjør nærmere for kapasitet i regionalnettet.

For egen del ser vi utfordringer om det er plass til begge de omsøkte kraftverkene med dagens innmatingsmulighet i regionalnettet i Nore 1. Kommer andre prosjekter (for eksempel Øktodden Kraftverk) med tilknytning først, vil det være enda større utfordringer med kapasitet i regionalnettet til begge disse konsesjonssøkte kraftverkene.

Bakgrunnen er at Rødberg (3,4 MVA) og Smådøl (1,6 MVA) allerede er tilkoblet 7 MVA trafo. 7 MVA Pålsbu kjøres allerede i transitt gjennom vårt nett mot Hallingdal.

Produksjonen fra alle disse kraftverkene skjer typisk i motfase med forbruket i området.

Som utredningsansvarlig netteier arbeider vi også med et prosjekt på ny hovedforsyning til området Rødberg/ Nore2. Eventuell manglende kapasitet bør derfor ikke være et varig fenomen.

Kapasitet i distribusjonsnettet:

Det må være synkrongeneratorer i kraftverkene; og minst mulighet for $\cos \varphi = 0,8$ induktiv. Det må trekkes en god del reaktiv effekt ut fra nettet. Det må påregnes noe marginaltapskostnad som en løpende kostnad for prosjektet.

Kommer andre prosjekter inn i nettet må det påregnes et marginaltap på anslagsvis 15 - 20 % før termisk grense nås og ombygging av vårt nett blir nødvendig pga termiske forhold.

Som nevnt ovenfor utreder vi ny hovedforsyning til området Rødberg/ Nore2.

Det vil imidlertid ikke bedre marginaltapet vesentlig. Marginaltapet vil fortsatt være i størrelsesorden 15 - 20 %. Det vil med kraftpris 40 øre utgjøre 8 øre/kWt. Det utgjør en kostnad for utbyggeren som det må tas høyde for.

Denne kostnaden dekker likevel bare varmetapet i ledningene forårsaket av produksjonen, og gir intet økonomisk bidrag til drift og bygging av den alminnelig elektrisitetsforsyningen.

Det er imidlertid IKKE utført noen dynamisk analyse om nettet tåler innmatingen.

Noen mindre innspill om kapasitet kommer også i kapitlet om trasevalg nedenfor.

Om tekniske anlegg:

For å få tilgang til nettet vil det måtte inngås en avtale om relevante forhold. Derfor bør det heller ikke kontraheres utstyr før avtale er inngått med oss som netteier. Vi forutsetter at konsesjonsgiveren setter vilkår om dette. Denne avtale vil i et eventuell tvist mellom partene kunne være gjenstand for klagebehandling hos NVE.

Dersom det blir gitt konsesjon til kraftverk(ene) vil Nore Energi komme tilbake med mer detaljerte krav med hensyn til følgende:

- Nettilknytning.
- Feilanalyser.
- Vernbestykning.
- Spenningskvalitet, spenningsregulering og frekvensregulering.
- Fjernovervåking og fjernstyring.
- Opprettelse av målepunkt, herunder samband for slikt.
- Bruk av nettanlegg og bygningsmasse som ledd i alminnelig forsyning.
- Eventuelle nettførsterkninger.

Aktuelle krav er bl.a. beskrevet i FoL - Forskrift om leveringskvalitet, FIKS - Funksjonskrav i kraftsystemet og Nore Energis krav til opprettelse eller endring av målepunkt for måling av produksjonsanlegg.

Alle kostnader i forbindelse med nettilknytning av nytt kraftverk må dekkes av utbygger/produsent gjennom anleggsbidrag. En eventuell konsesjon bes gitt med krav om dekning av anleggsbidrag, iht. gjeldende forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffen.

Om anleggskonsesjon:

Det er allerede et virvar av høyspenningsanlegg tilhørende andre netteiere i vårt forsyningsområde og områdekonsesjon med Statnett, Statkraft, Skagerak Energi, Uvdal Kraftforsyning, Midt Nett Buskerud og EB Nett som aktører. De 5 sistnevnte har anlegg for opptil 24 kV allerede.

Det er ikke ønskelig med enda flere aktører med anleggskonsesjon inn i vår områdekonsesjon.

Etablering av parallelle produksjonsnett uten at de kan inngå i distribusjonsnettet og områdekonsesjonen som en fullintegrert del er ikke ønskelig. Det vil også kunne forenkle arbeidet systemmessig og med driften av områdekonsesjonærens nett. Mindre behov for dobbelt sett av kraftnett blir det i disse tilfellene her når områdekonsesjonæren samordner tilkobling og utbygging av kraftverkene med nettets behov.

Vi forutsetter at det gis som vilkår i konsesjonen at avtale skal inngås med områdekonsesjonæren på høyspenningsanleggene.

Det er dessuten ikke kjent for oss at aktørene i prosjektene innehar kompetanse til å være sakkyndig driftsleder for anleggene etter Lov om tilsyn med elektriske anlegg av 24.5.1929.

Om trasevalg og tilkobling:

Vi legger til grunn følgende:

Nettanlegg bør bygges samfunnsmessig optimalt slik at de kan inngå mest mulig i den alminnelige forsyning og med minst mulig parallelt nett med forskjellige eiere.

Det må allerede NÅ under planlegging av kraftverkene tas høyde for, og legges til rette for, en langsiktig nettutvikling i distribusjonsnettet slik at det blir mest mulig samfunnsøkonomisk. Største kraftverk tilkobles nett med minst impedans. Det gir minst tap.

Vassdragsloven bestemmelser om allmenne hensyn avbøtende tiltak benyttes for å oppnå mindre naturinngrep ved teknisk samordning og minst mulig bruk av naturen.

Det betyr at distribusjonsnettet som avbøtende tiltak bør gis fri etablering, bruk av infrastruktur, grunn og tilkomst og bruk av rør i rørgatetraseen til kraftverkene. Disse rør stilles til disposisjon for distribusjonsnettet inkludert måling/styring, og med stetsevarende rett for nettselskapet.

Gjuvsgrendi:

For Gjuvsgrendis vedkomne vil det etableres ny kapasitet til erstatning for avgreningen som ikke enda er ombygd av oss.

Vi foreslår at det settes vilkår i konsesjonen om at utbygger yter fri stetsevarende grøft for kraftnett og måling/styring som et avbøtende tiltak for området ved en eventuell utbygging.

Løsningen for å få produksjonen innmatet må bli at Gjuvsgrendi tilknyttes om lag som omsøkt av konsesjonssøkeren, men at Eidsåa tilknyttes noe lenger nordover med kabel nord for Frygne. Detaljer kan avklares dersom konsesjon gis og på barmark. Dette samordner en langsiktig utvikling av områdekonsesjonærens nett med kraftverkets tilkobling.

Eidsåa:

Vi er ikke kjent med kontakt fra prosjekterende enhet om trasevalg for Eidsåa slik som omtalt i konsesjonssøknaden.

Vi har en begrunnet mistanke om at vi som områdekonsesjonær overhodet ikke hadde fått lov til å krysse et fredet område med en kabel slik som konsesjonssøkeren her tenker seg.

Både fordi Eidsåa er størst og bør tilknyttes den ledningen med minst impedans, og fordi det geografisk ligger til rette for det, bør ikke kabel fra kraftverket tilknyttes der det er omsøkt.

På kart i vedlegg legger vi til grunn at tilkobling av Eidsåa vil skje ved Troppen (nord for Frygne) og med en alternativ trase. Gul linje er foreslått av konsesjonssøkeren og blå linje er foreslått av oss. Denne blå linjen går utenom spesielle verneområder (gravfeltet). Detaljer kan avklares dersom konsesjon gis og på barmark.

Om vilkår:

Det er planer om nybygging av strømforsyning til fritidsbebyggelsen opp til Breiset fra Juvsgrend. Områdekonsesjonæren vil velge en annen trase enn rørgatetraseen om det ikke blir kraftutbygging, men dersom det blir utbygging kan denne traseen samordnes. Damhus / lukehus til Gjuvsgrendi kraftverk vil naturlig bli strømforsynt fra dette nye nettet.

Som et avbøtende tiltak ber vi om at det for Gjuvsgrendis vedkomne blir satt krav i konsesjonen om å gi fri stetsevarig grøft ved rørtraseen for rør til høyspenningsanlegg og måling/styring for områdekonsesjonæren.

Om slukeevne:

Som netteier er det ønskelig å ha anlegg i nettet som i det store og hele er i stand til å produsere kraft og gi bidrag til kraftnettet også på vinterstid, og det er ønskelig at NVE som konsesjongiver medvirker til at det kan skje.

Om beredskap:

NVE kan bidra til lokal forsyningssikkerhet og beredskap ved å sette krav til mulighet for øydrift av anlegget.

Om anleggsbidrag:

Vi minner om at det for nettanlegg vil være et tema med avtale om og innbetaling av anleggsbidrag før tilknytning skjer. Vi finner det praktisk at dette beregnes når en ser hva som faktisk får konsesjon og ikke, og om utbyggingsvedtak fattes av tiltakshaverne.

Vi ser fortsatt positivt på lokal verdiskapning gjennom lokal kraftproduksjon og anbefaler at konsesjon gis på nærmere fastsatte vilkår.

SAMMENDRAG:

At Norge trenger ny kraft er gjenspeilet gjennom kraftpris og at rasjoneringsplanene for kommuner og kraftforsyning er beordret funnet fram og oppdatert av myndighetene.

Vi beklager at regelverket for anleggsbidrag legger opp til helt ulike vilkår for tilknytning av kraftverk i utbyggingsområder, avhengig av kapasitet i nettet er oppbrukt eller ikke.

Det er kapasitet i nettet på gitte vilkår og under gitte forutsetninger, herunder om konsesjon gis til Øktodden eller ikke.

Det bør ikke gis anleggs-konsesjon, men elektrisk konsesjon løses gjennom områdekonsesjonæren

Det må tas høyde for anleggsbidrag og tekniske vilkår for anlegget.

Som avbøtende tiltak foreslås vilkår om stetsevarende fritt rør for elektrisk kabel og måling / samband for områdekonsesjonær på Gjuvsgrendi kraftverk og det samme samt en traseendring på kabel til Eidsåa.

Som netteier er det ønskelig å ha et anlegg i nettet som er i stand til å produsere kraft og gi bidrag til kraftnettet også på vinterstid, og det er ønskelig at NVE som konsesjonsgiver medvirker til at det kan skje.

NVE kan bidra til lokal forsyningssikkerhet og beredskap ved å sette krav til mulighet for øydrift av anlegget.

Vi ser positivt på lokal verdiskapning gjennom lokal kraftproduksjon og anbefaler at konsesjon gis på nærmere fastsatte vilkår.

Med hilsen

NORE ENERGI AS

Ola Bergheim

Daglig leder

Direkte: 32745066 / 95805644

Johnny Hansen

Nettsjef

Direkte: 32745064 / 95805682

Vedlegg: Kart med alternativ trase for Eidsåa.

